

ligt. Det er altsaa det, jeg mener, at medens vi hidtil have haft Beskyttelse i Flæng paa omtrent alt Muligt her i Landet, skulle vi i Fremtiden se lidt nøiere paa, i hvilken Retning dette Lands økonomiske Liv gaar, om vi kunne have nogenjomhøist Fremtid i den store industrielle Masseproduktion, eller om ikke vor Fremtid gaar i Retning af Landbrug og Landbrugets Hjælpeindustrier, Søfart og Fiskeri, og maaske Noget i Retning af Kunstindustri og det lille Haandværk. Naar det er Tilfældet, skulde vi gennem vor Toldlogivning ogsaa give dette Standpunkt Udtryk. Vi skulle gjøre vor Toldlov saaledes, at det dog ses, at vi have noget Begreb om, hvilke Næringer der er her i Landet, som have nogen Fremtid, og hvilke der ingen Fremtid have, som egentlig aldrig have passet for Landet, men som vi dog af naturlig og rimelig Billighedsfølelse ikke ville kvæle, siden de nu en Gang ere her. Disse Næringer, som have deres egentlige Hjem her i Landet, og som passe for os saasom Landbruget og den Storindustri, der staar i Forbindelse med det, og Næringer som Fiskeri og Søfart, skulle de komme til Hjælp, ikke ved at paalægge Toldsafter, der hensynsløst rømme til Høire og Venstre og ganske vist ikke mindst rømme dem, man vil beskytte. Dertil regner jeg alle disse Toldsafter paa Landbrugsartikler, som den høitærede Finanzminister antydede. De ville alene tilsyneladende være en Hjælp for Landbruget, men ville i Virkeligheden vistnok rømme ligesaa mange eller mange flere af den agerdyrkende Klasse end en Beskyttelse, og vi ere saaledes stillede her til Lands, at al Tale om Beskyttelse af Landbruget og vore vigtigste Landbrugsartikler er en Træse. Vi kunne ikke beskytte en Exportindustri, det turde være en Ting, som er hævet over Diskussion. Althaa, vi skulle fremme disse virkelig livskraftige Industrier her i Landet, ikke ved at paalægge Beskyttelsestold paa deres Produkter, men ved at gjøre det muligt at arbejde billigere her i Landet. Den høitærede Finanzminister sagde, at der var en stærk Bevægelse i protektionistisk Retning i Verden; det var et Faktum, Noget, det var udenfor al Tvivl. Ja, jeg skal ikke benægte det, men jeg skal dog hentyde til, at saa albeles ubetinget, som den ærede Finanzminister sagde, tror jeg dog ikke, at det er

Tilfældet. Vi vide jo, at i denne Tid, har i et stort Land, et Land, som er ved at tage en førende Stilling paa det økonomiske Livs Omraade, de nordamerikanske Fristater, det Parti, som for Tiden er ved Røret, og som det vel ikke turde være altfor urimeligt at antage holder sig ved Røret, det demokratiske Parti, sat Medsættelse af den overdreven store Toldbeskyttelse paa sin Side. Dette Parti har sikkert ikke gjort det, uden at der har været en stærk og kraftig Folkestemming i de nordamerikanske Fristater for denne Sag; om det fører den igennem, kan Ingen sige. Det er altsaa sikkert, at der i Amerika er en meget stærk Reaktion mod det hidtil bestaaende protektionistiske System, og naar man læser Forhandlingerne i den tydske Rigsdag, som f. Ex. de meget lærerige om Uldtolden, vil man se, at man allerede her i dette hæsbælende Væddeløb er naaet op til et saadant Punkt, hvor man begynder dog at slaa lidt koldt Vand i Blodet, dette Væddeløb, som altid udvikler sig, hvor man er kommen meget stærkt ind paa Beskyttelses-systemet; man slutter, for at een Virksomhed kan faa Beskyttelse, Kontrakt med andre Virksomheder, som have stik modsatte Interesser, om at de ogsaa skulle have deres Part af Byttet, om at gaa Haand i Haand, og saa gaar det bestandig videre. Forholdet er, at Beskyttelsen paa den ene Side trækker den anden med sig, indtil man tilfidsit opdager, at man staar midt i et tungt arbejdende økonomisk Samsund, hvor Produktionen paa ethvert Punkt er hæmmet, idet de Varer, som den Ene frembringer, ere en Produktionsnødvendighed for den Anden og forbyr hans Produktion. Jeg mener, at en saadan Forhandling, som den, jeg hentydede til i Tydskland om Uldtolden og forskjellige andre, er et levende Bevis paa, at vi maaske ikke ere saa overvættede langt fra Grensen. Landmændene vilde gjerne have Uldtold, fordi de lide saa overordentlig under Beskyttelsen af de industrielle Produkter, men Uldindustrien blev betænkelig; den syntes ikke, at den kunde være tjent dermed. Saa blev Landmændene misfornøiede, fordi deres gode Venner, som de vare gaede saa langt med, ikke vilde være med længere. Saadanne Spaltninger maa der nødvendigvis komme i den protektionistiske Leir i saadanne Lande, hvor man i overdreven Grad er kommen ind